

vor Presse udtaler sig om de udenrigske Anliggender, vilde gøre det med noget mere Forsigtighed, end hidindtil er sket.

Om vor Udenrigspolitik vil jeg tillade mig at sige, at man er ganske paa Vildspor, naar man tror, at Udenrigspolitik er noget, der kan forandres fra Dag til Dag, og at et Personskifte i Udenrigsministeriet har nogen meget stor og vidtrækkende Betydning. Udenrigspolitikken Linier ere dragne efter ganske bestemte Regler, og den Vej, som den ene Minister er slaaet ind paa, er hans Efterfølger i alt væsentligt bunden til at følge.

Den røde Traad, der i mange Aar er gaaet igennem vor Udenrigspolitik, er vort Ønske om at bevare vor Neutralitet, og denne Traad har dette Ministerium fulgt ligesom sine Forgængere. Det har været dets Bestræbelse at komme til at staa paa en god Fod med alle andre Stater og skabe et godt Forhold til vore Naboer med fuld Bevarelse af vor Handlefrihed. Dette er efter min Mening den eneste Politik, som en dansk Udenrigsminister bør følge, den eneste Udenrigspolitik, der har Genklang i Folket. For at kunne føre en saadan Politik og for at vor Udenrigspolitik kan være virkelig neutral og uafhængig, er det imidlertid en Nødvendighed, at vort Forsvar er i en tidssvarende og til Landets Evne passende Orden, saa at vi kunne vise Verden, at vi have Evne og Villie til at lægge et alvorligt Ord ind ved Bestemmelsen af vort Lands Fremtid. Jeg haaber, at vi snart maa staa ved Afgørelsen af dette Spørgsmaal, og at hele det danske Folk da i Enighed maa virke til en heldig Løsning af denne for Landet saa vigtige Sag.

Finansministeren (Vilhelm Lassen):

Ligesom Konseilspræsidenten skal ogsaa jeg knytte nogle Bemærkninger til de Udtalelser, der ere faldne, for saa vidt de vedrøre dels enkelte specielle Spørgsmaal og dels den almindelige finansielle Stilling.

Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Anders Nielsen) og det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (N. Neergaard) rettede Spørgsmaal til mig angaaende Forhandlingerne med Tyskland om Handelstraktaten. Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds mindede ganske rigtig om, at jeg allerede i sidste Rigsdagssamling havde givet Meddelelse til de to Udvalg, der vare nedsatte angaaende de indirekte Skatter, om, at saadanne Forhandlinger bleve førte. Jeg meddelte dette i al Almindelighed, og jeg

kan sige, at alle fandt det naturligt. Fra ingen Side blev der rettet nogen Indvending imod, at der førtes saadanne Forhandlinger. Forholdet er det, at vi ingen Handelstraktat have med det tyske Rige, uagtet det tyske Rige er vor Nabo, og uagtet der udveksles aarlig for over 300 Mill. Kr. mellem Danmark og Tyskland. I 1906 sendtes fra Danmark til Tyskland for 128 Mill. Kr. Varer og fra Tyskland til Danmark for 197 Mill. Kr. Varer, altsaa tilsammen for over 300 Mill. Kr. Jeg skal i øvrigt gøre opmærksom paa, at medens vor Eksport til Tyskland i de sidste 6 Aar er stegen med 88 pCt., saa er Tysklands Eksport til os i de samme Aar kun stegen med 67 pCt. Vi have altsaa ingen Handelstraktat med det tyske Rige. Vi have kun gamle Traktater med Preussen, Oldenburg og Mecklenborg, og i Henhold til den gamle Traktat med Preussen har man hidtil fra det tyske Riges Side behandlet os som mestbegunstiget Nation. I Anledning af et Spørgsmaal, der var rejst fra vor Side om Anvendelse af Mestbegunstigelsesretten, eller, maa jeg hellere sige, om at opnaa bestemt Ret med Hensyn til en bestemt Vare, blev der fra Tysklands Side svaret med at opfordre os til at træde i Forhandling med det tyske Rige angaaende en Handelstraktat. Det er en Selvfølge, at en saadan Opfordring kunde ingen Regering sidde overhørig, og det er derfor en Selvfølge, at disse Forhandlinger bleve indledede.

Angaaende den almindelige politiske Stilling har jo Udenrigsministeren nu udtalt sig. Med særligt Hensyn til Handels-traktaten skal jeg sige følgende. Der har, synes jeg, i de Udtalelser, eller jeg bør maaske rettere sige de Insinuationer, som ere fremkomne angaaende vor Stilling under disse Forhandlinger, ligget ligesom en Mistanke om, at man ved Traktaten ønskede at give Tyskland en særlig begunstiget Stilling saaledes, at det var særlig begunstiget i tarifmæssig Henseende paa andre Landes Bekostning. Noget saadant har selvfølgelig aldrig været Meningen og er ganske udelukket. Vi opretholde vort Mestbegunstigelsessystem, hvoraf følger, at enhver Indrømmelse, vi give Tyskland under Forhandlingerne om en Handelstraktat, give vi med det samme alle andre Lande. Vi stille os ens overfor alle Lande i toldmæssig Henseende, saa længe der ikke fra noget Lands Side øves Toldkrig mod os.

De forberedende Forhandlinger angaaende Handelstraktaten ere førte i Som-